

## MACULOPAPULEUZE / EXANTHEMATEUZE INFECTIEZIEKTEN

| Exanthemateuze infectieziekten |       | Mazelen<br>(1e ziekte)<br><b>morbilli</b><br>(Engels: rubeola, measles)                                      | Roodvonk<br>(2e ziekte)<br><b>scarlatina</b><br>(Engels: scarlet fever)                                              | Rodehond<br>(3e ziekte)<br><b>rubella</b><br>(Engels: German measles)          | Erythema infectiosum<br>(5e ziekte)                                                                                                           | Exanthema subitum<br>(6e ziekte)                                     | Monocleosis infectiosa<br>(Morbus Pfeiffer)                                                                            | Entero (Echo- en Coxsackie) virusinfecties                                                                            | <u>Varicella</u><br>(waterpokken)                                                                                                                                 |
|--------------------------------|-------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Incubatietijd                  |       | 10-14 dagen                                                                                                  | 5-7 dagen                                                                                                            | 14-21 dagen                                                                    | 6-14 dagen                                                                                                                                    | ca. 10 dagen                                                         | 9-14 dagen                                                                                                             | 5-8 dagen                                                                                                             | 10-21 dagen                                                                                                                                                       |
| Prodromen                      |       | gedurende 2-4 dagen: koorts, verkoudheid, stomatitis, conjunctivitis                                         | gedurende 1-2 dagen: koorts, keelpijn, tonsillitis, eventueel braken                                                 | gedurende 1-2 dagen: lichte koorts, algemene malaise of geen symptomen         | gedurende 1-2 dagen: lichte catarrhale symptomen of geen                                                                                      | gedurende 3-4 dagen: hoge koorts, geen andere symptomen              | gedurende 3-5 dagen: koorts, lymfadenopathie, keelpijn, hoofdpijn, malaise                                             | gedurende 1-2 dagen: koorts, malaise                                                                                  | gedurende 1-(2) dag(en): koorts, anorexie, hoofdpijn, spierpijn                                                                                                   |
| Enanthem                       |       | Koplikse 'vlekken': witte stippen met rode hof, vooral aan de binnenzijde van de wangen                      | rode confluierende vlekken op verhemelte+ naderhand 'frambozen'- of 'aardbeientong'                                  | nauwelijks aanwezig                                                            | nauwelijks aanwezig                                                                                                                           | nauwelijks aanwezig                                                  | petechiae op het verhemelte, geelwit niet afveegbaar beslag op de tonsillen                                            | in geval van herpangina (door Coxsackie A typen) hyperemie van pharynx met niet confluierende vesikels                | soms vesikels                                                                                                                                                     |
| Exantheem                      | duur  | 3 - 5 dagen                                                                                                  | 3 - 5 dagen, soms langer (afhankelijk van de behandeling)                                                            | 1 - 3 dagen                                                                    | 5 - 10 dagen                                                                                                                                  | 1 - 2 dagen                                                          | 2 weken tot enkele maanden                                                                                             | 1 - 10 dagen                                                                                                          | 1 - 2 weken                                                                                                                                                       |
|                                | kleur | rood-livide (tot bruin voordat het verdwijnt)                                                                | geel-rood (kan verbleken bij diascopie)                                                                              | licht erythemateus                                                             | licht erythemateus                                                                                                                            | licht erythemateus, roze                                             | licht erythemateus                                                                                                     | erythemateus, wisselend                                                                                               | aanvankelijk erythemateus                                                                                                                                         |
| distributie                    |       | begint in het gelaat, daarna centrifugale gegeneraliseerde uitbreiding                                       | gegeneraliseerd maar vooral in de flexuren (nek, oksel en liezen), perinaso-orale gebied (narcose kapje) blijft vrij | begint in het gelaat, daarna centrifugale gegeneraliseerde uitbreiding         | begint op de wangen (vlindervorm), daarna symmetrische uitbreiding over het gehele lichaam, perinaso-orale gebied (narcose kapje) blijft vrij | begint op de romp, eventueel centrifugale uitbreiding                | op romp en extremiteiten                                                                                               | begint in het gelaat, daarna centrifugale gegeneraliseerde uitbreiding                                                | centripetale distributie                                                                                                                                          |
| efflorescenties                |       | lenticulair-nummulair, maculeus (papuleus), discreet, met duidelijke confluering op de romp en in het gelaat | aanvankelijk miliair, folliculair, maculopapuleus ('schuurpapier') met na verloop van tijd confluering               | lenticulair maculeus (papuleus), discreet, met minimale confluering op de romp | aanvankelijk vrij scherp begrensd maculeus, later minder scherp, confluerend en ringvormig (netwerk structuur) door centrale verbleking       | lenticulair maculeus, discreet, met minimale neiging tot confluering | lenticulair maculeus (papuleus) (rubelliform of morbilliform) soms vesiculeus, urticarieel of hemorragisch (petechiae) | lenticulair maculeus (papuleus) (rubelliform of morbilliform), soms vesiculeus, pustuleus of hemorragisch (petechiae) | snelle niet gelijktijdige overgang van de laesies in verschillende stadia: macula > papel > vesikel > (pustel) > crusta > genezing met of zonder litteken vorming |
| Postexanthemateuze vervelling  |       | gewoonlijk licht schilferend                                                                                 | vrijwel altijd lamellaire schilfering vooral aan de acra                                                             | sporadisch licht schilferend                                                   | geen schilfering                                                                                                                              | geen schilfering                                                     | geen schilfering                                                                                                       | geen schilfering                                                                                                      | korstvorming                                                                                                                                                      |

Bron: Van Everdingen JJE, Sillevius Smitt JH. Dermatovenereologie voor de eerste lijn. Glaxo, Nieuwegein, 1990, pp. 222-223.

<http://www.huidziekten.nl/zakboek/dermatosen/mtxt/MaculopapuleuzeKinderziekten.htm>